

ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ  
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ  
ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ  
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ  
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΕΤΟΣ 2022

## **Πίνακας Περιεχομένων**

|                                                                                                                                          |                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| <b>I. Πρόλογος.....</b>                                                                                                                  | <b>σελ. 2</b>      |
| <br><b>II. ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ – ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗΣ<br/>ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.....</b>       | <br><b>σελ. 2</b>  |
| Α. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.....                                                                                                         | σελ. 2             |
| Β. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.....                                                                                                  | σελ. 3             |
| Γ. ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.....                                                                            | σελ. 4             |
| Δ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΝΟΡΙΟΦΥΛΑΚΗ ΚΑΙ<br>ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗ (FRONTEX).....                                              | σελ. 5             |
| Ε. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΦΟΡΕΙΣ.....                                                                                      | σελ. 7             |
| ΣΤ. ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ<br>ΑΝΘΡΩΠΟΥ.....                                                         | σελ. 7             |
| Ζ. ΕΡΕΥΝΑ – ΔΙΑΣΩΣΗ.....                                                                                                                 | σελ. 9             |
| <br><b>III. ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ<br/>ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ.....</b>                          | <br><b>σελ. 10</b> |
| <br><b>IV. ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ<br/>ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (ΕΣΔΔΑμεΑ).....</b> | <br><b>σελ. 12</b> |
| <br><b>V. ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....</b>                                                                                                              | <br><b>σελ.13</b>  |

## **I. Πρόλογος**

Το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής υλοποιεί ένα πολυσχιδές έργο το οποίο ενδεικτικά περιλαμβάνει το σχεδιασμό της ναυτιλιακής και λιμενικής πολιτικής, την ανάπτυξη της ναυτικής εκπαίδευσης και ναυτικής εργασίας, καθώς και την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος, τη σχεδίαση και εφαρμογή της ολοκληρωμένης νησιωτικής πολιτικής και την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού και των θαλάσσιων συγκοινωνιών και μεταφορών, την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας και της ανθρώπινης ζωής και περιουσίας στη θάλασσα, τη μέριμνα για την πρόληψη και την καταστολή εκνόμων ενεργειών στους χώρους αρμοδιότητας του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και τον έλεγχο των θαλασσίων συνόρων.

Η εκπλήρωση του ανωτέρω σκοπού επιτυγχάνεται πάντα υπό το πρίσμα της προστασίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ειδικότερα, οι Υπηρεσίες του ΥΝΑΝΠ αναπτύσσουν τις απαιτούμενες πρωτοβουλίες και δράσεις που εγγυώνται την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου.

## **II. ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ – ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

### **A. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**

Το Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή (Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.), ως πολιτειακός φορέας επιφορτισμένος με την επιτήρηση των θαλασσίων συνόρων της χώρας και το συντονισμό της Ναυτικής Έρευνας και Διάσωσης (SAR), ασκεί επί καθημερινής βάσης τα καθήκοντά του σε συμμόρφωση με το εθνικό και διεθνές πλαίσιο, με τον ύψιστο επαγγελματισμό και αποδίδοντας απόλυτη προτεραιότητα στη διαφύλαξη του υπέρτατου θεμελιώδους αγαθού, της ασφάλειας της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα.

Ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως αυτά απορρέουν από το Διεθνές Δίκαιο, το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο και την Εθνική νομοθεσία, αποτελεί καθήκον πρωταρχικής σημασίας για το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. Οι υπηρεσίες Έρευνας και Διάσωσης (SAR) παρέχονται σε κάθε άτομο που αποδεδειγμένα διατρέχει κίνδυνο ζωής στη θάλασσα, ανεξαρτήτως της εθνικότητάς του και των ειδικών περιστάσεων ή της κατάστασης στην οποία το άτομο αυτό έχει περιέλθει. Ειδικότερα, δε, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των μικτών μεταναστευτικών ροών δια θαλάσσης, η ασφαλής διάσωση των προσώπων κατά τις επιχειρήσεις επιτήρησης των θαλασσίων συνόρων αποτελεί βασική ηθική και νομική υποχρέωση των στελεχών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. κατά τη δραστηριοποίησή τους στο θαλάσσιο πεδίο. Για την καλύτερη δυνατή επιτέλεση της αποστολής του, το ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ. έχει αναπτύξει ευρύ πλαίσιο πρωτοβουλιών και δράσεων τόσο στο πεδίο της πρόληψης πιθανής παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων όσο και στο πεδίο της ανταπόκρισης σε αποδεδειγμένα περιστατικά τέτοιας παραβίασης. Οι δράσεις αυτές εξειδικεύονται κατωτέρω.

## Β. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.

1. Η συστηματική εκπαίδευση και η διαρκής κατάρτιση των στελεχών του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής αποτελεί προτεραιότητα του φορέα, προκειμένου να διασφαλίζεται η διαρκής γνώση του διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου και η απαρέγκλιτη τήρησή του, συμπεριλαμβανομένων των θεμελιωδών δικαιωμάτων για τους μετανάστες και τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας.

2. Στο πλαίσιο της βασικής εκπαίδευσης των στελεχών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. σε θέματα θεμελιωδών δικαιωμάτων, το Αρχηγείο του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. έχει προβεί στις εξής ενέργειες:

(α) Τροποποίηση του Προγράμματος Σπουδών για τους Δόκιμους Σημαιοφόρους Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. (αξιωματικοί) και τους Δόκιμους Λιμενοφύλακες, συμφώνως των νέων Κανονισμών Εκπαίδευσης για τις προαναφερθείσες Σχολές, στη βάση του «Κοινού Βασικού Ευρωπαϊκού Προγράμματος Σπουδών Συνοριοφυλάκων και Ακτοφυλάκων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Frontex – CCC 2017». Το σύνολο των ενοτήτων αυτού έχουν ενσωματωθεί πλήρως στο εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Σπουδών.

(β) Συμπερίληψη εξειδικευμένου μαθήματος με τίτλο: «Ανθρώπινα Δικαιώματα και Καταπολέμηση Διακρίσεων» στα Προγράμματα Σπουδών των Δοκίμων Σημαιοφόρων Λ.Σ. – ΕΛ.ΑΚΤ. και Δοκίμων Λιμενοφυλάκων, με θεματολογία που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ζητήματα πρόληψης και απαγόρευσης των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας. Η διδασκαλία του προαναφερθέντος μαθήματος στοχεύει στο να παρασχεθούν τα απαραίτητα εφόδια στους εκπαιδευόμενους, ώστε να κατανοούν το πεδίο και το εύρος προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και τις συνέπειες σε περίπτωση παραβίασής τους.

(γ) Παράλληλα, σχεδιάζεται και υλοποιείται σε ετήσια βάση η συμμετοχή του προσωπικού Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. τόσο σε εσωτερικές (μετ)εκπαιδεύσεις του φορέα μας, όσο και σε επιμορφωτικές δράσεις άλλων υπηρεσιών και φορέων της ημεδαπής και της αλλοδαπής με συνάφεια αρμοδιοτήτων, με γνώμονα την ικανοποίηση υφιστάμενων εκπαιδευτικών αναγκών που αποσκοπεί στην αύξηση της επιχειρησιακής ετοιμότητας του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και στη βελτίωση του βαθμού ανταπόκρισής του στις σύγχρονες απαιτήσεις-προκλήσεις.

Ειδικότερα:

ι. Το έτος 2014 υλοποιήθηκε, με την συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Εξωτερικών Συνόρων, σειρά εκπαιδευτικών δράσεων επί θεμάτων προστασίας σεβασμού θεμελιωδών δικαιωμάτων και πρακτικής εφαρμογής της αρχής της μη-επαναπροώθησης κατά την εκτέλεση των καθηκόντων στο πεδίο, με τη συμμετοχή ενενήντα επτά (97) στελεχών Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ., των Λιμενικών Αρχών της επικράτειας, με έμφαση την περιοχή των Δωδεκανήσων.

ii. Το έτος 2019 υλοποιήθηκε, με τη συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας, κύκλος εκπαιδευτικών δράσεων στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων, με τη συμμετοχή τριακοσίων τεσσάρων (304) στελεχών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. Η εν θέματι πρωτοβουλία κάλυψε έντεκα (11) θεματικές ενότητες, εκ των οποίων οι δύο (02) απολύτως εξειδικευμένες στο θεματικό αντικείμενο “Θεμελιώδη Δικαιώματα και μεταναστευτικές ροές”, και με τις υπόλοιπες εννέα (09) να συμπεριλαμβάνουν υποενότητες για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών.

iii. Για τα έτη 2023-2024 έχει προγραμματιστεί, με τη συγχρηματοδότηση του Ταμείου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συνόρων, σειρά εκπαιδευτικών δράσεων για την κατάρτιση των στελεχών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. στα «προφίλ» της ευρωπαϊκής συνοριοφυλακής και ακτοφυλακής. Στις δράσεις συμπεριλαμβάνονται τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου τόσο ως ξεχωριστό αντικείμενο, όσο και ως ειδική θεματική ενότητα έκαστου εξειδικευμένου αντικειμένου. Εκτιμάται αριθμός συμμετεχόντων περίπου τριακόσια πενήντα (350) στελέχη από τις Λιμενικές Αρχές της χώρας.

(δ) Ανεξαρτήτως των ανωτέρω, με γνώμονα την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη διαρκή βελτίωση του επιπέδου επιμόρφωσης των στελεχών του Σώματος, ο φορέας μας διαθέτει:

i. έξι (06) εκπαιδευτές σε θέματα “Προστασίας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου”, πιστοποιημένους μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Οργανισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή (Frontex),

ii. ένα (01) στέλεχος το οποίο ολοκλήρωσε επιτυχώς πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών για θέματα Διεθνούς Πολιτικής και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (MA in Human Rights and Global Ethics) σε Πανεπιστήμιο του Ηνωμένου Βασιλείου.

#### Γ. ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.

1. Με στόχο την καθοδήγηση και την ευαισθητοποίηση του προσωπικού του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ επί θεμάτων θεμελιωδών δικαιωμάτων έχουν αποσταλεί στις Περιφερειακές Διοικήσεις Λ.Σ. – ΕΛ.ΑΚΤ. και στις Λιμενικές Αρχές της χώρας:

(α) το έτος 2013, λεπτομερής εγκύκλιος διαταγή για τα ληπτέα μέτρα ικανοποίησης βασικών αναγκών πρώτης εισόδου υπηκόων τρίτων χωρών, από τη στιγμή της ασφαλούς αποβίβασής τους μετά τη διάσωση / περισυλλογή και καθ’ όλη τη διάρκεια της παραμονής τους υπό την ευθύνη των Λιμενικών Αρχών, μέχρι την προώθησή τους στις αρμόδιες Αρχές για την περαιτέρω διαχείρισή τους (Αστυνομικές Αρχές και λοιπές Υπηρεσίες των Υπουργείων Προστασίας του Πολίτη και Μετανάστευσης και Ασύλου).

(β) το έτος 2015, η Οδηγία του Γενικού Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης με τίτλο: «[Guidance on the treatment of migrants and asylum seekers](#) - Καθοδήγηση σχετικά με την αντιμετώπιση των μεταναστών και των αιτούντων άσυλο», η οποία αναφέρεται στα δικαιώματα των μεταναστών και των αιτούντων άσυλο που εισέρχονται στα κράτη μέλη της Ε.Ε. Η εν λόγω Οδηγία περιλαμβάνει τα ακόλουθα: την πρόσβαση σε ασφαλές έδαφος και υποδοχή, τις προϋποθέσεις και συνθήκες καθεστώτος ελευθερίας, τις συνθήκες διαβίωσης, την πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου, τις πρόσθετες διασφαλίσεις για τις ευπαθείς ομάδες και την αναγκαστική επιστροφή.

(γ) το έτος 2016, το Πρακτικό Εργαλείο για τους Δημόσιους Λειτουργούς, αναφορικά με την πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου, που έχει εκπονηθεί από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ασύλου (EASO) σε συνεργασία με τον Οργανισμό για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή (Frontex).

(δ) το έτος 2019, ενημερωτικό φυλλάδιο του Εθνικού Συμβουλίου κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας με θέμα: «Η Δημόσια Διοίκηση απέναντι στο Ρατσιστικό Έγκλημα».

(ε) μεταφρασμένη η Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.) της 7<sup>ης</sup> Ιουλίου 2022 στην υπόθεση SAFI και λοιπών κατά Ελλάδας [αριθμός προσφυγής 5418/15]) με στόχο την εφαρμογή πρακτικών εναρμονισμένων με το περιεχόμενο της προρρηθείσας Απόφασης Ε.Δ.Δ.Α.

(στ) το εγχειρίδιο χρήσης του εργαλείου SESN «Οδηγός για την ανίχνευση ανηλίκων θυμάτων εμπορίας ανθρώπων», σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, καθώς και οι «Δείκτες αναγνώρισης θυμάτων εμπορίας ανθρώπων», με ιδιαίτερη έμφαση στις «Ενδείξεις» θυμάτων και διακινητών.

2. Στο ίδιο πνεύμα, και με γνώμονα την προληπτική δράση και τη συνεχή επιμόρφωση των στελεχών του φορέα μας, έχουν διοργανωθεί εκπαιδευτικές συνεργασίες και σεμινάρια με δημόσιους φορείς (Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, Ινστιτούτο Υγείας για το Παιδί, Ερυθρός Σταυρός, Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης), και μη κυβερνητικές οργανώσεις.

#### Δ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΝΟΡΙΟΦΥΛΑΚΗ ΚΑΙ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗ (FRONTEx)

1. Στο πλαίσιο των επιχειρήσεων που συντονίζονται από τον Frontex, παράλληλα με τις εθνικές προσπάθειες για την προστασία των εξωτερικών θαλασσίων συνόρων της Ε.Ε., το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή εφαρμόζει τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 1896/2019, συμπεριλαμβανομένου ειδικού Επιχειρησιακού Σχεδίου, σκοπός του οποίου είναι η ενδεδειγμένη γνώση των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε όλους τους συμμετέχοντες στην επιχείρηση, η παροχή σαφών οδηγιών και η εποπτεία των δράσεών τους. Ειδικότερα, στο εν λόγω Επιχειρησιακό Σχέδιο περιλαμβάνονται ζητήματα ορθής εφαρμογής του διεθνούς, ευρωπαϊκού και εθνικού

δικαίου περί θεμελιωδών δικαιωμάτων, με έμφαση στην προστασία της ζωής και της αξιοπρέπειας, την πρόσβαση στο άσυλο και την αρχή της μη-επαναπροώθησης, καθώς και την απαγόρευση της κακομεταχείρισης και των διακρίσεων. Ομοίως, δίνονται κατευθύνσεις για την εξειδικευμένη διαχείριση των ευάλωτων κατηγοριών, όπως οι ασυνόδευτοί ανήλικοι και τα θύματα εμπορίας ανθρώπων.

## 2. Παράλληλα:

(α) εφαρμόζεται, εντός της Μικτής Ευρωπαϊκής Επιχείρησης ΠΟΣΕΙΔΩΝ που λαμβάνει χώρα στα εξωτερικά θαλάσσια σύνορα της Ελλάδας, Κώδικας Δεοντολογίας για το προσωπικό που συμμετέχει σε αυτή.

(β) υφίσταται Μηχανισμός Παραπόνων, προκειμένου οι υπήκοοι τρίτων χωρών να δύναται να προβαίνουν σε έγγραφες καταγγελίες, σε γλώσσα που κατανοούν, σε περίπτωση που θεωρούν ότι παραβιάστηκαν τα δικαιώματά τους από στελέχη που συμμετέχουν στη Μικτή Ευρωπαϊκή Επιχείρηση.

(γ) έχει ορισθεί ένας (01) Αξιωματικός Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. ως Υπεύθυνος Θεμελιωδών Δικαιωμάτων Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., με κατάρτιση και εξειδίκευση σε θέματα τήρησης του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για το προσωπικό Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., που συμμετέχει στις Μικτές Ευρωπαϊκές Επιχειρήσεις του Frontex. Ομοίως, έχει ορισθεί στέλεχος, ως σύνδεσμος με τον Αξιωματικό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Frontex.

3. Το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. συμμετείχε, με καταρτισμένα στελέχη του, στην εκπόνηση συγγραμμάτων του Frontex με συναφή αντικείμενα, και συγκεκριμένα:

(α) του κοινού κορμού μαθημάτων, στο οποίο περιγράφονται με λεπτομέρεια οι ακολουθητέες διαδικασίες κατά τη διεξαγωγή των επιχειρήσεων, ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

(β) του εγχειριδίου εκπαιδευτών για τα θεμελιώδη δικαιώματα.

(γ) του εγχειριδίου εκπαιδευτών για την προστασία των παιδιών στα σύνορα.

4. Σημειώνεται ότι, τα στελέχη Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. συμμετέχουν αδιαλείπτως τα τελευταία έτη, ως εκπαιδευτές, στα επιμορφωτικά προγράμματα του Frontex για την κατάρτιση στα θεμελιώδη δικαιώματα του προσωπικού του Μόνιμου Σώματος της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής και των Κρατών Μελών της Ε.Ε.

## Ε. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΦΟΡΕΙΣ

Το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. παρακολουθεί και συμμετέχει ενεργά σε συνεργασίες και πρωτοβουλίες συναρμοδίων Υπουργείων επί θεμάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα του παιδιού, τα οποία συντονίζονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της ενίσχυσης του πλαισίου των μέτρων ικανοποίησης αναγκών πρώτης εισόδου των δια θαλάσσης εισερχομένων προσώπων, το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. προέβη την 5η Σεπτεμβρίου 2014 στην υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα (UNHCR), το οποίο έκτοτε ανανεώνεται αδιαλείπτως, και είναι σε ισχύ έως και το έτος 2024. Ειδικότερα, τα βασικά σημεία της εν λόγω συνεργασίας συνοψίζονται:

(α) στη διευκόλυνση της πρόσβασης / επικοινωνίας των εκπροσώπων της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ με τους πρόσφυγες-μετανάστες.

(β) στην παροχή άμεσης βοήθειας σε ευάλωτες κατηγορίες υπηκόων τρίτων χωρών (ασυνόδευτοι ανήλικοι, εγκυμονούσες κ.λπ.)

(γ) στη συνδρομή των εκπροσώπων της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ με μεταφραστές, κοινωνικούς λειτουργούς, ιατρούς, δικηγόρους κ.λπ.

(δ) στην εκπαίδευση στελεχών Λ.Σ.- ΕΛ.ΑΚΤ. από εξειδικευμένους συνεργάτες/ εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ σε συναφή θέματα.

Στο πλαίσιο της εν λόγω συνεργασίας, η Ύπατη Αρμοστεία και το Αρχηγείο Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. διοργανώνει από το 2013 σειρά σεμιναρίων στα ανθρώπινα δικαιώματα, με τα πιο πρόσφατα αυτά των μηνών Μαΐου και Νοεμβρίου 2022, στα οποία συμμετείχαν στελέχη του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ από το σύνολο των Λιμενικών Αρχών της χώρας.

Επισημαίνεται ότι έχει ορισθεί από το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.:

(α) ένα (01) υψηλόβαθμο στέλεχος, ως μέλος, στην Ειδική Επιτροπή για τη Συμμόρφωση με τα Θεμελιώδη Δικαιώματα του άρθρου 50 του ν. 4960/2022 (Α' 145).

(β) ένα (01) στέλεχος, ως λειτουργικός σύνδεσμος, στην Εθνική Επιτροπή των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ).

#### ΣΤ. ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

1. Σε περιπτώσεις καταγγελίας για περιστατικό παραβίασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου, η αρμόδια υπηρεσία του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. προβαίνει σε αξιολόγηση του περιεχομένου αυτής, σύμφωνα με τα συλλεχθέντα στοιχεία, προωθώντας τη στα αρμόδια κλιμάκια της Ιεραρχίας Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ για την ενημέρωσή τους και τη λήψη εντολών σχετικά με την περαιτέρω διαχείρισή της.

Ειδικότερα, μετά την ιεραρχική αξιολόγησή της:

(α) Για κάθε καταγγελία από το περιεχόμενο και τα στοιχεία της οποίας συνάγεται επάρκεια ενδείξεων, διατάσσεται η διενέργεια είτε Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης (Ε.Δ.Ε.), σύμφωνα με τον Κανονισμό 64 (Β'1122/2002) που διέπει τη

συγκεκριμένη μορφή διοικητικής εξέτασης, είτε Διοικητικής Διερεύνησης, με την ενεργοποίηση και άμεση εμπλοκή των θεσμικών μηχανισμών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. για το σκοπό αυτό, ήτοι των αρμοδίων κατά τόπο Λιμενικών Αρχών, των οικείων Περιφερειακών Διοικήσεων Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης, της Διεύθυνσης Προσωπικού Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ και του Γενικού Επιθεωρητή Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.

(β). Εφόσον από το περιεχόμενο της καταγγελίας δεν προκύπτει συνδρομή επαρκών ενδείξεων και συγκεκριμένων στοιχείων, βάσει των οποίων η περαιτέρω διερεύνησή της να δύναται να θεωρηθεί λυσιτελής, αυτή τίθεται στο αρχείο, υπό την αίρεση της μελλοντικής ανάσυρσης σε περίπτωση που ανακύψουν νεότερα ή πιο συγκεκριμένα στοιχεία

**2.** Με την έκδοση της διαταγής διενέργειας Ε.Δ.Ε., σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, δύναται να μεταβληθεί η υπηρεσιακή κατάσταση του/των φερόμενου/-ων ως εμπλεκόμενου/-ων στελέχους/-ών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ και να τεθεί/-ούν σε αυτεπάγγελτη διαθεσιμότητα, με απόφαση του Αρχηγού Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., μετά από στάθμιση της σοβαρότητας και της βαρύτητας των καταγγελλομένων.

**3.** Μετά την ολοκλήρωση της Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης ή της Διοικητικής Διερεύνησης και της οριστικής αξιολόγησης των σχετικών πορισμάτων, τα επόμενα στάδια έχουν ως εξής:

(α) αν από τη σχετική διερεύνηση δεν προκύπτουν πειθαρχικές ευθύνες στελεχών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., τότε τίθεται στο αρχείο, κατά το διοικητικό σκέλος αυτής.

(β) αν από τη διερεύνηση προκύπτουν πειθαρχικές ευθύνες κατά στελεχών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ, ο οικείος φάκελος διαβιβάζεται στο αρμόδιο κάθε φορά για την πειθαρχική δίωξη όργανο, το οποίο εν συνεχεία προβαίνει στις απαραίτητες, για την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου, ενέργειες (κλήση σε απολογία, πειθαρχική διαδικασία, επιβολή πειθαρχικής ποινής). Σε περίπτωση που διαπιστώνονται πειθαρχικά παραπτώματα τα οποία δικαιολογούν την επιβολή καταστατικής πειθαρχικής ποινής κατά στελεχών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (απόταξη, αργία με προσωρινή απόλυση, αργία με πρόσκαιρη παύση), εκδίδεται πράξη παραπομπής της υπόθεσης στο αρμόδιο Πειθαρχικό Συμβούλιο Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και ενεργοποιείται η διαδικασία σύγκλησης, συνεδρίασης και έκδοσης σχετικής γνωμοδότησης, κατά τις διατάξεις των άρθρων 39-50 του ν.4504/2017 (Α'184). Στη συνέχεια, και εφόσον η σχετική γνωμοδότηση κατατείνει στην επιβολή καταστατικής πειθαρχικής ποινής, εκδίδεται σχετική απόφαση επιβολής αυτής από τον κ. Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Επιπροσθέτως, σημειώνεται ότι εάν μετά τη διενέργεια της Ε.Δ.Ε. διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος το οποίο επισύρει την επιβολή καταστατικής πειθαρχικής ποινής κατά στελέχους Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., το εν λόγω στέλεχος εντάσσεται στις περιπτώσεις των έκτακτων μεταθέσεων, κατά το άρθρο 19 του π.δ. 11/2021 (Α' 21).

Ειδικότερα, τα πειθαρχικά παραπτώματα τα οποία δικαιολογούν την επιβολή καταστατικής πειθαρχικής ποινής προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 99 του ν.3079/2002 (Α'311) για την απόταξη, και των άρθρων 15 και 16 του π.δ. 37/2012

(Α'37) για την αργία με προσωρινή απόλυση και την αργία με πρόσκαιρη παύση, ενώ για την επιβολή συνήθων πειθαρχικών ποινών προβλέπονται στο άρθρο 8 του π.δ.48/2022 (Α'120), το οποίο εφαρμόζεται αναλογικά και στα στελέχη Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., σύμφωνα με το άρθρο 129 του ν.3079/2002 (Α'311).

#### 4. Επιπρόσθετα, το υλικό των διερευνήσεων διαβιβάζεται:

(α) στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή προς ενημέρωση, ποινική αξιολόγηση και συσχέτιση με ενδεχόμενη προανακριτική ή ανακριτική διαδικασία που διενεργείται από αυτή.

(β) στην Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων, εφόσον εμπίπτει στο αντικείμενο της αρμοδιότητάς της [ν.4613/2019 (Α'78)].

(γ) στον Εθνικό Μηχανισμό Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας (Συνήγορος του Πολίτη) για τις δικές του ενέργειες, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3938/2011 (Α'61) όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 188 του ν. 4662/2020 (Α'27), στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του για τη συλλογή, την καταγραφή, την αξιολόγηση, τη διερεύνηση ή την περαιτέρω προώθηση προς άσκηση πειθαρχικού ελέγχου στις αρμόδιες Υπηρεσίες, καταγγελιών για πράξεις, ενέργειες ή παραλείψεις του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Πυροσβεστικού Σώματος, καθώς και των υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης, οι οποίες εκδηλώθηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή κατά κατάχρηση της ιδιότητάς τους και αφορούν:

(i) βασανιστήρια και άλλες προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας κατά την έννοια του άρθρου 137Α του Ποινικού Κώδικα,

(ii) παράνομες εκ προθέσεως προσβολές κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή της υγείας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας,

(iii) παράνομη χρήση πυροβόλου όπλου και

(iv) παράνομη συμπεριφορά, για την οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι διενεργήθηκε με ρατσιστικό κίνητρο ή η οποία ενέχει άλλου είδους διακριτική μεταχείριση λόγω χαρακτηριστικών φυλής, χρώματος εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

(δ) στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας, σε περιπτώσεις που η εν λόγω Αρχή αιτηθεί την παροχή στοιχείων, στο πλαίσιο διερεύνησης καταγγελιών που αφορούν στο Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή.

#### Ζ. ΕΡΕΥΝΑ - ΔΙΑΣΩΣΗ

Οι υπηρεσίες έρευνας – διάσωσης (Ε-Δ) παρέχονται ανεξαιρέτως σε κάθε άτομο που κινδυνεύει στη θάλασσα, ανεξαρτήτως της εθνικότητας, ή των ειδικών

περιστάσεων ή της κατάστασης στην οποία το άτομο αυτό βρέθηκε. Κατ' αντιστοιχία, πρέπει να επισημανθεί ότι κάθε περιστατικό Ε-Δ είναι μοναδικό και αντιμετωπίζεται με βάση τις συντρέχουσες σε κάθε περίπτωση συνθήκες. Ειδικότερα, κατά το χρονικό διάστημα από 01-01-2022 έως και 31-12-2022 το Ενιαίο Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης (ΕΚΣΕΔ) διαχειρίστηκε συνολικά 1.914 περιστατικά ναυτικής Ε-Δ παρέχοντας συνδρομή σε 57.001 άτομα, εκ των οποίων τα 1.203 περιστατικά αφορούσαν σε πρόσφυγες - μετανάστες όπου διασώθηκαν 43.613 άτομα. Στις περιπτώσεις αυτές, τα διασωζόμενα άτομα προωθούνται στις αρμόδιες Αρχές για την περαιτέρω διαχείρισή τους.

### **III. ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ**

Το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής συμμετείχε ενεργά στην υλοποίηση δράσεων που σχετίζονται με την Ισότητα των Φύλων. Ειδικότερα:

**1. Στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την ισότητα των Φύλων 2021-2025 ανέλαβε πρωτοβουλίες όπως:**

α) Ορισμό προσώπων επαφής στο Φορέα στο πλαίσιο της παρακολούθησης της υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025. Συγκεκριμένα, ένα πρόσωπο για τις κεντρικές υπηρεσίες του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΥΝΑΝΠ) και τους εποπτευόμενους φορείς του και ένα πρόσωπο για τις Υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (ΓΓΑΙΝΠ) με τους αναπληρωτές τους.

β) Συμμετοχή στην υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 με συμπερίληψη στόχων του Φορέα (ΥΝΑΝΠ) όπως ο στόχος «Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας στα μικρά και απομακρυσμένα νησιά με ειδική έμφαση στην υποστήριξη και ανάδειξη της "ιδιαιτέρας" τοπικής οικονομίας και παραδοσιακών προϊόντων» που συμπεριλαμβάνεται στον Άξονα Προτεραιότητας 2 του Εθνικού Σχεδίου Δράσης «Ισοτίμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας».

γ) Ενημέρωση του προσωπικού, πολιτικού και ένστολου, των κεντρικών υπηρεσιών του ΥΝΑΝΠ και των εποπτευόμενων φορέων του για σειρά δράσεων, πρωτοβουλιών και εκθέσεων που σχετίζονται με την ισότητα των φύλων με κοινοποίηση εγγράφων που αποστέλλονται από τη Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Δ.Ο.Π.Ι.Φ.) στα πρόσωπα επαφής του Υπουργείου. Ενδεικτικά, αναφέρονται α) η δράση της Γ.Γ.Δ.Ο.Π.Ι.Φ. «Νταντάδες της Γειτονιάς» υπέρ της εναρμόνισης οικογενειακού και επαγγελματικού βίου με ευρωπαϊκή αναγνώριση, β) η αναγνώριση από την Παγκόσμια Τράπεζα της επίτευξης από την Ελλάδα της πλήρους ισότητας των φύλων σε νομοθετικό επίπεδο, γ) τεκμηριωτικό υλικό από τη Γ.Γ.Δ.Ο.Π.Ι.Φ. για τη βία και τη σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο της εργασίας (π.χ. έρευνα για τη σεξουαλική παρενόχληση στον εργασιακό

χώρο του δημόσιου τομέα), δ) γνωστοποίηση του 32ου Ενημερωτικού Σημειώματος του Παρατηρητηρίου της Γ.Γ.Δ.Ο.Π.Ι.Φ. για τον έμφυλο διαχωρισμό στην εκπαίδευση, ε) ενημέρωση για την Παγκόσμια Εβδομάδα Μητρικού Θηλασμού 2022, στ) γνωστοποίηση της Ετήσιας Έκθεσης 2021 για την Ισότητα των Φύλων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και της 3ης Ετήσιας Έκθεσης για τη Βία κατά των Γυναικών στην Ελλάδα.

δ) Υποβολή προτάσεων στην Ηγεσία του Υπουργείου και επεξεργασία τους για συμπερίληψη νέων στόχων με αφορμή την ετήσια αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 από την Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.

ε) Συμμετοχή των προσώπων επαφής σε ημερίδες της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων όπως «Ενίσχυση της ικανότητας για ανάκαμψη ευαίσθητη ως προς το φύλο και χωρίς αποκλεισμούς: Εισαγωγή της εκτίμησης των επιπτώσεων ως προς το φύλο στις δημόσιες πολιτικές και τους προϋπολογισμούς, (κεντρική κυβέρνηση) (gender impact assessment and gender budgeting)».

**2.** Τήρηση του αριθμού των οριζόμενων από τη Διοίκηση μελών κάθε φύλου σε κάθε υπηρεσιακό συμβούλιο σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 των οριζόμενων και του αριθμού των διοριζόμενων ή υποδεικνυόμενων μελών σε διοικητικά συμβούλια ή άλλα συλλογικά όργανα της διοίκησης του Φορέα και των εποπτευόμενων φορέων του ΥΝΑΝΠ (π.χ. λιμενικές επιτροπές των κρατικών λιμενικών ταμείων) σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2839/2000 «Ρυθμίσεις θεμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και άλλες διατάξεις» (Α'196).

**3.** Ένταξη της διάστασης του φύλου στα διοικητικά έγγραφα σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4604/2019 (Α' 50) και εγκυκλίου όπως η υπ' αρ. ΔΙΑΔΙΠΥΔ/ΤΣΠΕΑΔ/Φ.18/οικ.5748/25.2.2016 του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης με θέμα «Υπέρβαση του «γλωσσικού σεξισμού», με τη χρήση και των δύο γραμματικών γενών όταν το κείμενο αναφέρεται σε μεικτούς πληθυσμούς ή στην περίπτωση που δεν προκύπτει το φύλο.

**4.** Έκφραση απόψεων του Φορέα σε νομοσχέδια που σχετίζονται με την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

**5.** Τήρηση της νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων σε θέματα προσωπικού σε συνεργασία με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων (DPO) του ΥΝΑΝΠ.

**6.** Ενημέρωση από την Διεύθυνση Διοικητικού του πολιτικού προσωπικού των κεντρικών υπηρεσιών του ΥΝΑΝΠ και των εποπτευόμενων φορέων του, εγκυκλίων και γενικότερα διοικητικών εγγράφων του Υπουργείου Εσωτερικών και άλλων αρμοδίων κατά περίπτωση υπηρεσιών που αφορούν θέματα για ΑΜΕΑ, ισότητας φύλων, προστασίας προσωπικών δεδομένων και γενικότερα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

#### **IV. ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (ΕΣΔΔΑμεΑ).**

1. Στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία [ΕΣΔΔΑμεΑ], το ΥΝΑΝΠ έχει εντάξει στόχο εξασφάλισης προσβασιμότητας στις μεταφορές ως μέρος του Εθνικού Σχεδίου Δράσης του. Οι σχετικές δράσεις, προς υλοποίηση του ανωτέρω στόχου, αφορούν στην εξασφάλιση προσβασιμότητας σε πλοία και λιμένες, στη θεσμοθέτηση σχετικών παρεμβάσεων, όπου απαιτείται, στην επιμόρφωση του προσωπικού που εξυπηρετεί την συγκεκριμένη ομάδα και στην εξασφάλιση των απαιτούμενων χρηματοδοτικών κινήτρων προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι απαιτούμενες παρεμβάσεις και στην δημοσιοποίηση της υφιστάμενης κατάστασης προσβασιμότητας πλοίων και λιμένων προκειμένου να αξιοποιηθεί η πληροφορία από την εν λόγω ομάδα πολιτών.

2. Το ΥΝΑΝΠ έχει πραγματοποιήσει την καταγραφή των υφιστάμενων υποδομών προσβασιμότητας ΑμεΑ στους λιμενικούς τερματικούς σταθμούς των Φορέων Διαχείρισης Λιμένων (όπως για παράδειγμα συνθήκες πρόσβασης ΑμεΑ, δυνατότητα παροχής δωρεάν συνδρομής σε ΑμεΑ, ύπαρξη σημείου εντός ή εκτός των λιμενικών τερματικών σταθμών, κλπ.). Επιπλέον, ολοκληρώνεται η διαδικασία δημιουργίας διακριτού πεδίου πληροφόρησης στην ιστοσελίδα του ΥΝΑΝΠ και του ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ όπου θα δημοσιευτούν τα ανωτέρω στοιχεία.

3. Επίσης, το ΥΝΑΝΠ εργάζεται για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα επιβατηγά πλοία που εκτελούν δρομολογιακούς πλόες. Για την αξιολόγηση των πλοίων έχουν συσταθεί ειδικά κλιμάκια του Κλάδου Ελέγχου Πλοίων, τα οποία, με επιτόπιο έλεγχο στα υπόψη πλοία, καταγράφουν την συμμόρφωση ή τις τυχόν αποκλίσεις από τις σχετικές απαιτήσεις, καθώς επίσης τη δυνατότητα αναβάθμισης της προσβασιμότητας των πλοίων σύμφωνα με τις τεχνικές απαιτήσεις τις οδηγίες σχεδιασμού του Γραφείου Μελετών για 'Ατομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ) του ΥΠΕΧΩΔΕ "Σχεδιάζοντας για όλους".

4. Επιπλέον, με το αρθ. 30 του ν. 4948/2022 (Α' 125) τροποποιήθηκε το αρθ. 85 του ν. 4926/2022 (Α' 82) προς την περαιτέρω διευκόλυνση της κατηγορίας των ατόμων με αναπηρία, καθιστώντας τους ως δικαιούχους της έκπτωσης επί του ναύλου μεταφοράς του οχήματος που τους συνοδεύει και τους εξυπηρετεί, ανεξάρτητα από τις διαδικασίες χαρακτηρισμού του οχήματος ως «αναπηρικού».

5. Την 24/05/2022 πραγματοποιήθηκε συνάντηση του Γενικού Γραμματέα Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής & Ναυτιλιακών Επενδύσεων με εκπροσώπους των Ακτοπλοϊκών Εταιρειών και με τη συμμετοχή των αρμόδιων Δ/νσεων ΥΝΑΝΠ, όπου συζητήθηκαν τα θέματα προσβασιμότητας ΑμεΑ σε πλοία και λιμένες, η σχετική επιμόρφωση των στελεχών των εταιρειών του κλάδου, η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 1177/2010 για θέματα δικαιωμάτων επιβατών σε θαλάσσιες μεταφορές (συμπεριλαμβανομένων των ΑμεΑ), κα.

6. Τέλος, αναφορικά με τις κτιριακές εγκαταστάσεις, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου μας, το σύνολο των κτηρίων έχουν ενταχθεί στο πληροφοριακό σύστημα προσβασιμότητας κτιρίων δημοσίου ενδιαφέροντος του Τ.Ε.Ε. Επί του συνόλου κτιριακών εγκαταστάσεων του ΥΝΑΝΠ (238), σε ποσοστό 47,9% (114 κτίρια), υφίσταται πρόσβαση από άτομο σε αμαξίδιο με χρήση ράμπας, όπου απαιτείται. Ως προς την κατακόρυφη κυκλοφορία μέσω ανελκυστήρα, σε ποσοστό 5,04% των κτιριακών εγκαταστάσεων (12 κτίρια), υφίσταται πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία. Σε περιπτώσεις που η κατακόρυφη πρόσβαση δεν είναι εφικτή, η εξυπηρέτηση πραγματοποιείται σε ποσοστό 94,96% στο ισόγειο των κτιριακών εγκαταστάσεων ή σε άλλα σημεία εξυπηρέτησης των πολιτών. Έχει εκπονηθεί μελέτη προσβασιμότητας σε ποσοστό 7,98% (19 κτίρια).

## **V. ΕΠΙΛΟΓΟΣ**

Εκ των ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι στο πεδίο της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής δια των Υπηρεσιών του έχει εφαρμόσει, τόσο σε επιτελικό όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο, συνεκτικό πλέγμα πρωτοβουλιών και δράσεων, με στόχο την προστασία και σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο της εκπλήρωσης των σκοπών του, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού του και την πρόληψη πιθανής παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων, αλλά και τη λογοδοσία, σε περίπτωση τεκμηριωμένης παραβίασης.